

**ЗАОХОЧУЄМО ДОШКІЛЬНЯТ
ДО ЧИТАННЯ**

ЗАОХОЧУЄМО ДОШКІЛЬНЯТ ДО ЧИТАННЯ

Описані методичні прийоми допоможуть вихователям прищепити дошкільнятам інтерес та любов до книжки. Атмосфера позитивних емоцій, яку ви з легкістю створите, застосовуючи рекомендовані ігри і вправи, — запорука взаємного задоволення від спільного читання.

Спільне читання та розповідання історій сприяє розвитку в дітей емпатії, уяви, мовлення, пам'яті, уваги, мислення, а також позитивно впливає на формування навичок взаємодії з іншими дітьми та з дорослими.

Для того щоб час, проведений з книжкою, був цікавим, дарував приємні емоції і почуття, практикуйте різні способи читання та варіюйте прийоми роботи з книжкою.

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ЧИТАННЯ

Дослідження показують, що мозок немовлят місяцями готується до того моменту, коли вони стають здатними промовити свої перші слова. У цих підготовчих процесах роль дорослих набагато важливіша, ніж може здаватися, адже для успішного розвитку дітей вони обов'язково мають чути живу мову, звернену до них.

Приділіть час, щоб обрати книжку, яка буде цікавою дітям

Зважайте на інтереси дітей. Для цього поспостерігайте, які теми їх цікавлять, про що вони спілкуються, у які ігри бавляться. Враховуйте вікові потреби дітей та особливості місцевості й громади, у якій проживаєте. Разом з дітьми обирайте з тих книжок, що вже є, відвідайте разом книгарні та бібліотеки.

Будьте готові, що обрана вами книга не сподобається дітям, коли почнете читання. Це цілком звичайна справа. **Майте завжди під рукою ще одну.** Утім, не нехтуйте можливістю розпитати в малят, що саме їм не подобається (багато слів, мало картинок, не цікавить тема, не викликає приємних емоцій та почуттів тощо).

Навчайте дітей обирати книжки

Завжди запитуйте їх, яка наша мета сьогодні? (Про щось дізнатися чи отримати задоволення, помріяти чи повеселитися тощо.) Ставте дітям запитання про те, що їх цікавить. Їм можуть подобатися тварини, таємниці, динозаври, смішні історії, вірші, яскраві картинки тощо. Будьте готові читати дітям їхні улюблені книжки знову й знову. Таке повторне читання для дошкільнят є дуже важливим. З'ясувавши мету та інтереси малюків, запропонуйте разом обрати книжку: приверніть їхню увагу до обкладинки, прочитайте назву й анотацію, погортайте сторінки. Заохотьте дітей поміркувати, чи відповідає обрана книжка тій меті та інтересам, які визначили під час обговорення.

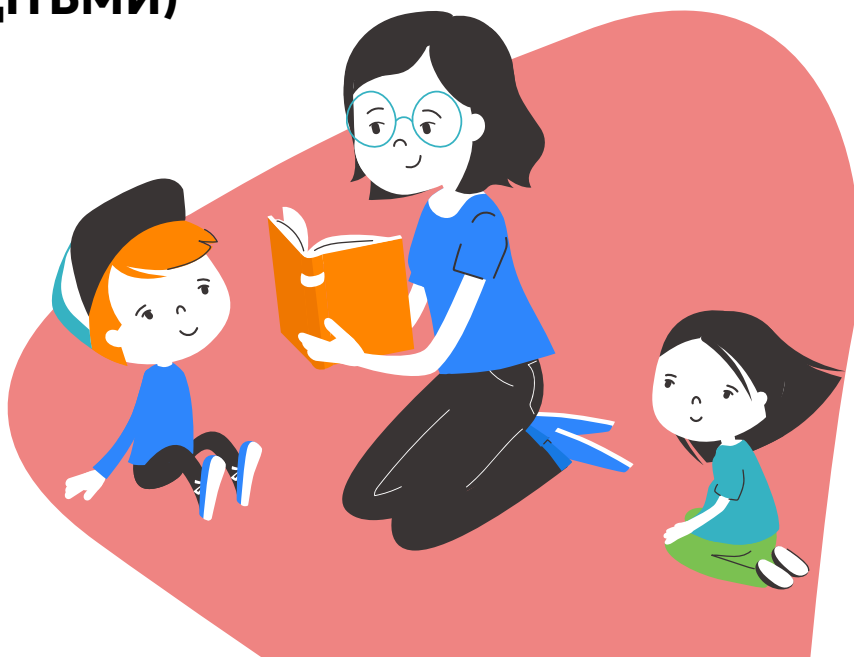
Ознайомте дітей з трьома способами читання книжок, демонструючи кожен. Ці способи такі:

- 1 Спосіб, що передбачає уважне розглядання ілюстрацій та фантазування щодо побаченого.
- 2 Власне читання та обмірковування прочитаного.
- 3 Спосіб, що передбачає переказ тексту та/або розповідь історії на основі ілюстрацій та наявного досвіду (почутого / побаченого / прожитого раніше).

Візьміть до уваги, що під час спільного читання ви можете практикувати або тільки один спосіб, або два чи навіть усі три — все залежить від інтересу дітей та часу, відведеного на цю діяльність.

ПРИЙОМИ СПІЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ КНИЖКИ (ДОРОСЛІ РАЗОМ З ДІТЬМИ)

Читаючи з дітьми, ви разом з ними розважаєтеся, отримуєте задоволення від розказаної історії, ілюстрацій, тішитесь з проведеного з користю часу. Діти, які мають позитивний досвід спільного читання, охочіше та легше обирають книжки для самостійного практикування.

Під час читання орієнтуйтеся на бажання дітей. Іноді вони хочуть поговорити про слова та малюнки, а іноді воліють тихенько слухати, поки ви читаете. Іншого разу можуть насолоджуватися «удаваним читанням», тобто гортати сторінки та розповідати історію самостійно. Заохочуйте дітей до різних способів взаємодії з книжкою. Керуйтеся інтересами дітей. Можуть бути дні, коли вони не хочуть довго читати, і це не є підставою для занепокоєння чи тривоги.

Урізноманітнити читацькі активності та максимально ефективно використати час для читання можна за допомогою викладених нижче прийомів.

ПЕРЕД ЧИТАННЯМ

Перш ніж почати читати, поставте кілька запитань про книжку:

- Як ви думаєте, про що ця книжка? Чому?
- Про кого в ній може йтися? Чому так думаєте?
- Як ви думаєте, що станеться в історії, про яку йдеться в книжці? Чому?

ПІД ЧАС ЧИТАННЯ

- ◆ **Змінюйте темп читання, а також силу голосу (спокійно, пошепки, голосно).** Змінюйте голос та інтонацію, передаючи характер персонажів, використовуйте жести та міміку. Спробуйте застосовувати смішні шуми та звуки — грайте, читаючи, та отримуйте задоволення!
- ◆ **Наспівуйте самі або співайте разом з дітьми** фрази та слова, що повторюються. Наприклад:
*«Я коза-дереза,
Пів бока луплена,
За три копів куплена...»*
- ◆ **Заохочуйте дітей гортати книжку, яку ви читаете, спонукайте повторювати слова та репліки героїв.**

ПІД ЧАС ЧИТАННЯ

- ◆ **Ставте запитання про те, що читаєте.** Наприклад: «Як ви думаєте, що буде далі?», «Чому песик щасливий?» або «У кого зараз м'яч?» тощо.
- ◆ **Ставте запитання, які допоможуть дітям зрозуміти історію.** Наприклад: «Що б ви відчували, якби це були ви?» або «Що б ви зробили, якби це сталося з вами?».
- ◆ **Діліться інформацією, коли діти цікавляться й запитують.** Приміром, діти можуть запитати про те, що їсть ведмідь узимку. Підтримайте цей інтерес і разом перегляньте відео чи прочитайте статтю з дитячої енциклопедії про ведмедів. Цю тему можна досліджувати кілька днів, допоки діти будуть зацікавлені.
- ◆ **Роздивляйтеся разом букви і графічні образи слів.** Діти старшого дошкільного віку можуть почати помічати букви. Наприклад, вони можуть помітити літеру, з якої починається їхнє ім'я. Звертайте увагу дітей на відмінності між буквами та словами, а також на відмінність між малою та великою буквами. Пояснюйте дітям, що означає, коли якесь слово надруковане жирним або великим шрифтом, як це впливає на те, як його належить вимовляти під час читання. (Наприклад: «Подивіться, яке велике слово «ЙОЙ!». Мабуть, дитина це дуже голосно вигукнула».) Грайте в ігри «Знайди літери та слова», звертаючи увагу передусім на ті букви, які вживаються в іменах дітей. Пояснюйте значення незрозумілих дітям слів.

ПІСЛЯ ЧИТАННЯ

- ◆ **Поговоріть з дітьми про почуття.**

Розкажіть, що відчуваєте після спільного читання ви особисто і чому (наприклад, задоволення, тому що читали разом; здивування, тому що не очікували, що історія так завершиться тощо) і спонукайте дітей ділитися своїми відчуттями.

- ◆ **Віднайдіть зв'язок між книжкою**

та життям дітей, повсякчас актуалізуючи їхній досвід уточнювальними запитаннями на зразок такого: *«Ми бачили таку гусеницю вчора, пам'ятаєте?»*.

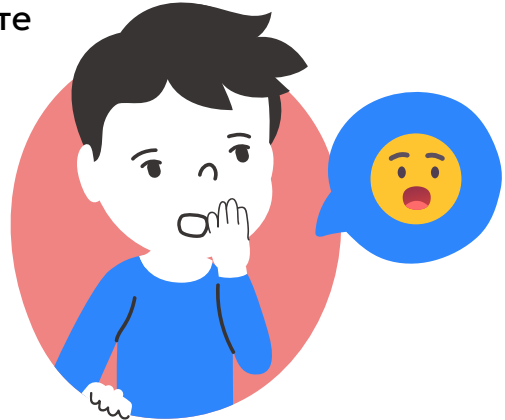
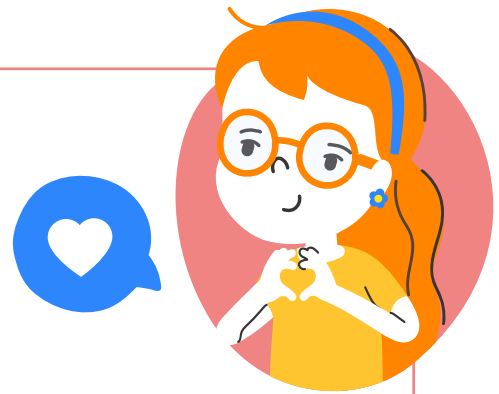
- ◆ **Пригадайте раніше прочитані книжки** та обговоріть, які з них схожі на щойно прочитану за сюжетом / оформленням тощо.

- ◆ **Поговоріть про автора книжки, роздивіться його фотографії та погортайте інші книжки, які він написав;** якщо є можливість, запросіть автора на зустріч. Запитайте дітей, про що вони хотіли б почути від письменника, які питання вони поставили б йому та героям книжки. Щоб заохотити дітей до розмови, завжди будьте їм прикладом, тому спочатку озвучте свої запитання до автора.

- ◆ **Заохочуйте дітей розглядати ілюстрації** та ділитися враженнями про них.

- ◆ **Спонукайте дітей копіювати букви та слова, які ви розглядали разом з ними під час читання, і «записувати» свої думки чи нотатки про прочитане** (зрозуміло, що діти дошкільного віку не вміють писати, проте імітація письма — гарна пропедевтична вправа, яка пробуджує інтерес до нього).

- ◆ **Запропонуйте намалювати малюнки за прочитаним** (що побачили, відчули) або сюжети на продовження історії. Для такої творчості можна застосувати також пластилін, глину, солоне тісто та інші матеріали — важливо «оживити» прочитане, аби краще його зрозуміти.

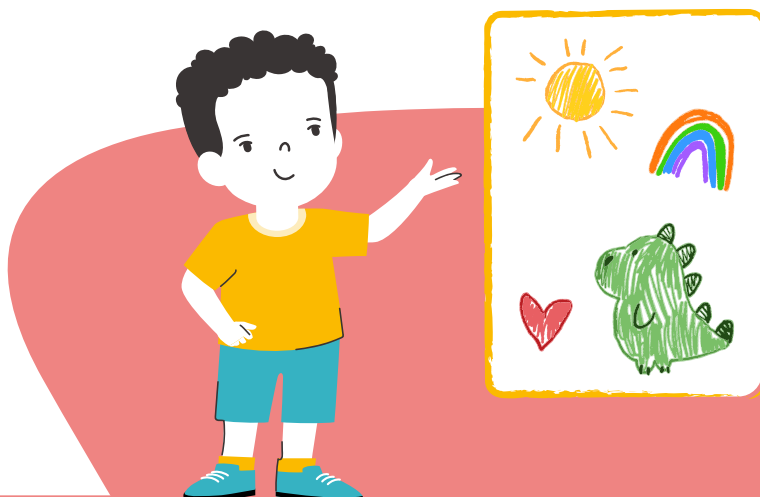

ПІСЛЯ ЧИТАННЯ

- ◆ **Розіграйте за ролями прочитану історію або уривок з неї.** Використовуйте для цього маски, іграшки, пальчикові ляльки чи ляльки на руку. Гарний варіант — переодягнутися в костюми і створити декорації. Якщо історія сподобалася дітям, ви можете щодня повертатися до неї, проводячи за її сюжетом різні активності, що дасть змогу дітям проживати її знову і знову.

- ◆ **У груповій кімнаті можна створити окремий куточок, присвячений книжці, яку читаєте.** Наповніть його різними предметами, зображеннями, що нагадують про прочитане. Додавайте сюди все, що діти і ви створюєте (малюнки, поробки тощо). Цей осередок має бути облаштований на рівні, доступному для дітей, щоб малюки могли вільно наближатися до нього та перебувати там і гратися завжди, коли захочуть.
- ◆ **Допоможіть дітям вигадувати історії, схожі на прочитану, або й інші, до вигадування яких надихнуло читання.** Ви можете записувати ці історії, разом малювати малюнки і навіть створити власну збірку оповідань чи казок.
- ◆ **Створіть разом з дітьми рекламний плакат про книжку, яку прочитали,** потренуйтеся в тому, як вони можуть її «рекламувати», розповідаючи про те, що їх у ній зацікавило. Запросіть гостей і презентуйте їм книжку. Інша форма презентації — під час прогулянки на майданчику для інших дітей.

ПІСЛЯ ЧИТАННЯ

- ◆ **Подивіться фільми, зняті за мотивами книжки.** Обговоріть у загальному колі, чим схожі книжка і фільм, а чим відрізняються, що сподобалося, чому.
- ◆ **Використайте прочитане в буденному житті дітей** (якщо, звісно, є така можливість). Як це зробити, покажемо на прикладі казки, у якій лисичка варила борщик. Запитайте в дітей, які продукти використала лисичка; або попросіть їх дізнатися про це і намалювати, з яких продуктів варять борщ у них вдома.

Описані методичні прийоми допоможуть вихователям прищепити дошкільнятам інтерес та любов до книжки. Атмосфера позитивних емоцій, яку ви з легкістю створите, застосовуючи рекомендовані ігри і вправи, — запорука взаємного задоволення від спільного читання.

для кожної дитини

